

## **WOJSKA OBRONY TERYTORIALNEJ (WOT) W SYSTEMIE OBRONNYM PAŃSTWA**

### **1. Co to są Wojska Obrony Terytorialnej?**

Wojska Obrony Terytorialnej (WOT) będą piątym rodzajem Sił Zbrojnych RP (SZ RP). W WOT będą pełnił służbę żołnierze zawodowi oraz żołnierze pełniący nowy rodzaj czynnej służby wojskowej tj. Terytorialną Służbę Wojskową (TSW). Obowiązek TSW będzie pełniony w obszarze swojego zamieszkania na dwa sposoby – rotacyjnie (podczas odbywania ćwiczeń i szkoleń wojskowych) oraz dyspozycyjnie (w pozostałym czasie).

### **2. Jakie będą zasady użycia WOT w czasie pokoju, sytuacji kryzysowej i wojny? Kto będzie o tym decydował? Czy jest przewidziane użycie tej formacji w obszarze spraw wewnętrznych i przekazanie w pewnych sytuacjach (jakich) w podległość MSWiA?**

WOT będą stanowić samodzielny rodzaj SZ RP, który w znaczący sposób powiększy potencjał obrony Polski. Dowódca Wojsk Obrony Terytorialnej będzie właściwy w zakresie dowodzenia jednostkami wojskowymi i związkami organizacyjnymi tych wojsk w czasie pokoju, sytuacji kryzysowej i wojny. Nie przewiduje się przekazywania WOT w podległość MSWiA.

### **3. Dlaczego wśród brygad OT, które mają powstać w pierwszej kolejności na ścianie wschodniej nie ma jednostki zlokalizowanej na Warmii i Mazurach? Eksperci, także wojskowi podkreślają konieczność wzmocnienia wojskowej obecności na ścianie wschodniej, nie tylko w kontekście wydarzeń na wschodniej Ukrainie, ale i tzw. przesmyku suwalskiego, który według ocen wojskowych, to potencjalnie jeden z zapalnych punktów w Europie w przypadku rosyjskiej agresji.**

Formowanie brygad OT na ścianie wschodniej (z siedzibą dowództwa brygady w Białymstoku, Lublinie oraz Rzeszowie) wynika z przeprowadzonej analizy potencjału wojskowego SZ RP oraz aktualnej sytuacji polityczno-militarnej. Formowanie brygady OT w województwie warmińsko-mazurskim jest przewidziane w drugim etapie tworzenia struktur WOT. Wynika to głównie z faktu, iż na terenie tego województwa są obecnie dyslokowane jednostki wojskowe podporządkowane 16.DZ.

### **4. Dlaczego w pierwszej kolejności będą tworzone struktury WOT na wschodniej ścianie. Czy jest to alternatywa dla zapowiadanego przez MON w ubiegłym roku planu wzmocnienia jednostek regularnych na ścianie wschodniej (przewidywał m.in. wzmocnienie jednostek o kilka tysięcy etatów żołnierzy zawodowych, utworzenie w 2017 r. na bazie obecnego 18. pułku rozpoznawczego, w Białymstoku brygady rozpoznawczej)?**

Wynika to z oceny potencjalnych zagrożeń militarnych w tym regionie kraju (w tym m.in. konflikt na Ukrainie czy wzrost współpracy wojskowej Rosja-Białoruś). Drugim czynnikiem wpływającym na decyzję o dyslokacji trzech pierwszych brygad na ścianie wschodniej jest wspomniany już wcześniej aktualny potencjał wojskowy w tym regionie Polski.

### **5. Jak będzie wyglądało usytuowanie dowództwa WOT w systemie kierowania i dowodzenia SZ RP.**

Zgodnie z decyzją Ministra Obrony Narodowej z dnia 20.09.2016 r., Dowódca Wojsk Obrony Terytorialnej podlega Ministrowi Obrony Narodowej, podobnie jak dowódca Generalny Rodzajów Sił Zbrojnych (DG RSZ) oraz Dowódca Operacyjny Rodzajów Sił Zbrojnych (DO RSZ). W docelowym modelu Sił Zbrojnych, Dowództwo WOT będzie usytuowane podobnie jak inne dowództwa Rodzajów Sił Zbrojnych.

## STRUKTURA I ZADANIA

### 1. Jaka ma być liczebność OT?

Docelowo WOT będą liczyć około 53.000 żołnierzy (po zakończeniu osiągnięcia gotowości bojowej przez wszystkie brygady).

### 2. Jakie są podstawowe zadania WOT?

W obecnej sytuacji geopolitycznej Wojska Obrony Terytorialnej są jedynym, relatywnie szybkim, tanim i skutecznym sposobem odbudowy naszego bezpieczeństwa militarnego.

Do podstawowych zadań WOT należeć będzie:

- prowadzenie działań obronnych we współdziałaniu z wojskami operacyjnymi i wsparcia oraz elementami układu pozamilitarnego (UPM);
- prowadzenie samodzielnych działań niekonwencjonalnych, przeciwdywersyjnych i przeciwdesantowych;
- udział w zabezpieczeniu przyjęcia i rozwinięcia sojusznicznych sił wzmocnienia w nakazanych rejonach; realizacja przedsięwzięć z zakresu zarządzania kryzysowego;
- prowadzenie działań informacyjnych.

### 3. Czy lokalizacja Brygad OT (BOT) i batalionów OT (bOT) opierała się będzie na istniejącej już infrastrukturze?

Lokalizacje BOT oraz bOT oparte są przede wszystkim na analizie podziału administracyjnego kraju, zgodnie z założeniami zatwierdzonych przez Ministra Obrony Narodowej „Koncepcji utworzenia Wojsk Obrony Terytorialnej”.

Dodatkowo poszczególne lokalizacje (kompleksy koszarowe) rozmieszczenia BOT oraz bOT poddawane są analizie polegającej przede wszystkim na ocenie występującej już infrastruktury (w tym nie tylko jednostek Wojska Polskiego), w celu zapewnienia należytego funkcjonowania oraz realizacji zadań jednostek – zgodnie z ich terytorialnym przeznaczeniem.

### 3. Czy ustalono już gdzie będą się znajdowały poszczególne dowództwa brygad OT?

Lokalizacje dowództw brygad OT są ustalone. Będą to stolice województw. Wyjątek stanowi województwo mazowieckie, w którym dyslokowane zostaną dwie brygady OT, odpowiednio w Ciechanowie i Radomiu. Ich formowanie rozpocznie się w 2017 roku.

### 4. Czy sprawdzenie i ocena poszczególnych elementów systemu będzie realizowana wg wystandardyzowanych procedur, jak w przypadku np. dowództw i sztabów polskich kontyngentów wojskowych przewidzianych do użycia poza granicami kraju?

Procedura oceny stopnia wyszkolenia oraz stopnia gotowości bojowej poszczególnych elementów systemu WOT będzie realizowana według wystandardyzowanych procedur, które zostaną opracowane przez Dowództwo Wojsk Obrony Terytorialnej i zatwierdzone przez Ministra Obrony Narodowej.

## POWOŁANIE

### 1. Gdzie należy zgłosić się, aby wstąpić do WOT?

Należy zgłosić się do właściwego terytorialnie WKU.

### 2. Kto może ubiegać się o służbę w WOT?

O służbę w WOT może ubiegać się każdy, kto jest zdolny do czynnej służby wojskowej na podstawie orzeczenia właściwej komisji lekarskiej.

### 3. Jakie warunki muszą spełniać, aby służyć w WOT?

Zgodnie z projektem ustawy będącej obecnie przedmiotem prac parlamentarnych, proponuje się, aby o pełnienie służby w WOT mogła ubiegać się osoba, która spełnia następujące warunki:

- 1) posiada obywatelstwo polskie;
- 2) posiada zdolność fizyczną i psychiczną do pełnienia czynnej służby wojskowej;
- 3) posiada wiek co najmniej osiemnastu lat;
- 4) nie była karana za przestępstwo umyślne;
- 5) nie była przeznaczona do służby zastępczej;
- 6) nie pełni innego rodzaju czynnej służby wojskowej lub nie posiada nadanego przydziału kryzysowego;
- 7) nie jest zwolniona z obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny lub w przypadku nadania przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego w formie zbiorowej listy imiennej w jednostce przeznaczonej do militaryzacji;
- 8) posiada wykształcenie:
  - co najmniej wyższe – w przypadku pełnienia służby na stanowisku służbowym w korpusie oficerów;
  - co najmniej średnie – w przypadku pełnienia służby na stanowisku służbowym w korpusie podoficerów, co najmniej podstawowe – w przypadku pełnienia służby na stanowisku służbowym w korpusie szeregowych.

### 4. Czy kobiety mogą wstąpić do WOT?

Zarówno kobiety jak i mężczyźni będą mogli zasilać szeregi wojsk OT.

### 5. Czy będę mógł wstąpić do WOT, jeśli nie byłem/nie byłam w wojsku?

Tak. Jednocześnie proponuje się, aby do wniosku o powołanie do TSW składanym do WKU kandydat do TSW dołączał informację, wskazującą czy szkolenie podstawowe odbywać się będzie jednorazowo w sposób ciągły przez okres 16 dni czy okresowo w dniach wolnych od pracy.

### 6. Jakie dokumenty składa w WKU żołnierz rezerwy, aby ubiegać się o przyjęcie do służby zawodowej w jednostkach Obrony Terytorialnej?

Żołnierz rezerwy zainteresowany pełnieniem zawodowej służby wojskowej powinien zgłosić się do Wojskowego Komendanta Uzuppełnień właściwego ze względu na miejsce pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad 3 miesiące, który ustala, czy żołnierz rezerwy spełnia warunki do powołania w danym korpusie kadry zawodowej.

Do wniosku o powołanie do zawodowej służby wojskowej żołnierz rezerwy dołącza:

- życiorys,

- odpis skrócony aktu urodzenia,
- odpis lub kopię uwierzytelnioną dokumentu stwierdzającego uzyskanie wymaganego wykształcenia,
- informację o osobie z Krajowego Rejestru Karnego wystawioną nie wcześniej niż 30 dni przed upływem terminu złożenia wniosku,
- kopię uwierzytelnioną dowodu osobistego,
- inne uwierzytelnione dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji i umiejętności niezbędnych na stanowisku służbowym na które zainteresowani mają być wyznaczeni po powołaniu do zawodowej służby wojskowej. Zaświadczenie organu właściwego do wyznaczenia na stanowisko służbowe o możliwości wyznaczenia na stanowisko służbowe.

#### **7. Kiedy w poszczególnych województwach można zgłaszać się w WKU?**

Każda osoba zainteresowana służbą zawodową lub Terytorialną Służbą Wojskową może zgłosić się do WKU, gdzie uzyska informacje o warunkach służby oraz wolnych stanowiskach, a także zostanie ujęta w ewidencji WKU jako kandydat do służby w jednostkach WOT.

#### **8. W jaki sposób organizacje proobronne mają szanse wejść w struktury OT?**

Zgodnie z zapisami ustawy, nie przewiduje się wcielania zwartych pododdziałów organizacji proobronnych w struktury Wojsk Obrony Terytorialnej. Członkowie organizacji proobronnych mogą zostać żołnierzami WOT poprzez indywidualne zgłoszenie. Niemniej organizacje proobronne mogą zgłaszać swoje propozycje współpracy celem ujęcia ich w planach działalności jednostek WOT. Głównym podmiotem realizującym współpracę z organizacjami proobronnymi w resorcie Obrony Narodowej jest Biuro ds. proobronnych.

#### **9. Czy procedury rekrutacyjne dla cywili i dla żołnierzy rezerwy są takie same?**

Projekt ustawy zakłada, że procedury rekrutacyjne do WOT będą zróżnicowane dla cywili i żołnierzy rezerwy. Osoby cywilne, niesłużące dotąd w ogóle w wojsku, będą musiały odbyć szkolenie podstawowe i złożyć przysięgę wojskową – od tego momentu zyskują status żołnierzy. Natomiast żołnierze rezerwy, zgłaszający swój akces do służby w WOT będą poddani innemu rodzajowi szkolenia, bez konieczności ponownego składania przysięgi wojskowej.

#### **10. Jaka jest procedura w przypadku żołnierzy zawodowych, którzy chcą się przenieść do Wojsk Obrony Terytorialnej?**

Żołnierz zawodowy zainteresowany pełnieniem służby w jednostce Obrony Terytorialnej, zgłasza swoją kandydaturę do dowódcy jednostki WOT, w której służbą jest zainteresowany. Jeżeli jednostka dysponuje wolnymi stanowiskami służbowymi, a żołnierz zawodowy spełnia wymagania kwalifikacyjne, dowódca jednostki przeprowadza z kandydatem rozmowę kadrową, z której jest wykonywana notatka służbowa. W przypadku pozytywnego wyniku rozmowy, żołnierz zawodowy występuje drogą służbową do organu uprawnionego do wyznaczenia na stanowisko służbowe (Minister Obrony Narodowej, Dowódca Generalny RSZ) z wnioskiem o wyznaczenie na zaproponowane stanowisko służbowe oraz załącza do wniosku notatkę z rozmowy kadrowej.

#### **11. Jaka jest procedura w sytuacji, gdy żołnierz rezerwy ma podpisany kontrakt NSR, a jest zainteresowany służbą w Wojskach Obrony Terytorialnej?**

Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami w zakresie objętym pytaniem, do czasu wygaśnięcia lub uchylecia przydziału kryzysowego, żołnierz rezerwy jest obowiązany do wykonywania obowiązków z tego przydziału. O służbę w WOT może ubiegać się po jego wygaśnięciu lub uchyleniu.

## 12. Czy można ubiegać się o miejsce w WOT mając kategorię zdrowia „D”?

Zaproponowane regulacje w nowelizacji „Ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej” przewidują taką możliwość. Takie rozwiązanie pozwoliłoby rekrutować zarówno osoby z kat. A jak i ochotników posiadających wiedzę specjalistyczną przydatną w tego rodzaju wojskach, np. informatyków, którzy posiadają inną niż wymienioną wyżej kategorię.

## 13. Jakie są limity wiekowe dla żołnierzy zawodowych i żołnierzy pełniących Terytorialną Służbę Wojskową?

Limitem wiekowym dla żołnierzy zawodowych nie pozwalającym im służyć dłużej, jest osiągnięcie wieku 60 lat. Proponuje się, aby żołnierze TSW mogli pełnić służbę do osiągnięcia 55 lat (szeregowi) i 63 lat (podoficerowie i oficerowie).

## 14. Czy żołnierze tej formacji będą podlegali obowiązkowi zachowania apolityczności, podobnie jak żołnierze zawodowi?

W okresie odbywania czynnej służby wojskowej, członkostwo żołnierzy w partiach politycznych podlega zawieszeniu.

## 15. Czy w procesie rekrutacji do struktur OT przynależność organizacyjna i kwestie światopoglądowe będą kryterium brany pod uwagę przy naborze?

Przynależność organizacyjna i kwestie światopoglądowe nie są kryterium brany pod uwagę przy naborze do struktur wojskowych.

## UPRAWNIENIA/POWINNOŚCI I OBOWIĄZKI

### 1. Jakie korzyści mogą osiągnąć pełniąc służbę w WOT?

Wstępując w szeregi żołnierzy Wojsk Obrony Terytorialnej można liczyć na:

- spełnienie potrzeby obrony Ojczyzny,
- rozwój osobowy,
- podnoszenie kwalifikacji,
- zdobycie wykształcenia w ramach programów stypendialnych,
- uzyskanie dodatkowego uposażenia.

W wymiarze materialnym, żołnierze WOT otrzymają uposażenie, dodatki do uposażenia oraz możliwość dofinansowania kursów i nauki. W wymiarze praktycznym, członkowie WOT nabędą doświadczenie i umiejętności, które będą mogli wykorzystać w cywilnym życiu zawodowym. Można tu wymienić współdziałanie, pracę w zespole, adaptacja do trudnych warunków działania i odpowiednie kształtowanie cech psychofizycznych. Również umiejętności manualne z pewnością będą przydatne w określonych zawodach.

Jednakże największą korzyścią ze służby w WOT zarówno dla żołnierzy, jak i kraju będzie wkład w bezpieczeństwo państwa i wzmocnienie wartości patriotycznych poprzez praktyczny wymiar poświęcenia się dla Rzeczypospolitej Polskiej. Nieodzowną rolę odgrywać będzie także pozyskiwanie i umacnianie przyjaźni między żołnierzami WOT w czasie zespołowego działania na rzecz bezpieczeństwa państwa i pomocy ludności cywilnej w zwalczaniu skutków klęsk i katastrof. Wartości, takie jak odpowiedzialne i bezinteresowne wspieranie społeczeństwa, szacunek dla państwa i symboli

narodowych oraz w wymiarze czysto ludzkim, szacunek dla drugiej osoby, a także patriotyzm przejawiający się w rzetelnym wykonywaniu obowiązków będą leżały u podstaw funkcjonowania WOT.

## **2. Jakie przywileje przysługują żołnierzom OT, zarówno żołnierzom zawodowym i żołnierzom Terytorialnej Służby Wojskowej?**

Żołnierze zawodowi odbywający służbę w WOT, będą podlegać przepisom ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, w zakresie ich przywilejów i świadczeń, w takiej samej mierze jak reszta kadry zawodowej odbywająca służbę w innych formacjach Sił Zbrojnych RP. Natomiast żołnierze TSW będą korzystać z rozwiązań prawnych, m.in. ochrony przed zwolnieniem z pracy pracownika powołanego do TSW, prawa do uposażenia, zwrotu kosztów podróży do i z miejsca odbywania ćwiczeń wojskowych. Nowością w stosunku do obecnie funkcjonujących regulacji prawnych ma być przyznawany żołnierzom TSW comiesięczny dodatek do uposażenia zasadniczego za pełnienie TSW, tzw. dodatek za gotowość.

## **3. Czy wiadomo, jaką pensję będą otrzymywali żołnierze służący w WOT? Czy to będą pieniądze z budżetu MON?**

Trwają końcowe wyliczenia tej kwoty. Obecnie oscyluje ona w granicach 450 zł miesięcznie dla żołnierza TSW w stopniu szeregowego. Gratyfikacje będą w 100% wypłacane z budżetu MON. Decyzje i rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej uszczegóławiające zasady wypłacania gratyfikacji zostaną wydane w najbliższych tygodniach.

## **4. Czy służba w WOT nie będzie kolidowała ze sprawami osobistymi/służbowymi?**

Założeniem istnienia WOT jest uniknięcie nakładania się takich terminów – ćwiczenia wojskowe będą się odbywać w dni wolne od pracy, a w programach ćwiczeń zostaną uwzględnione terminy świąt państwowych i kościelnych. Służba w WOT w jak najmniejszym stopniu ma zakłócać dotychczasowy tryb życia (rodzinnego i zawodowego) zainteresowanych.

## **SŁUŻBA – SYSTEM SZKOLENIA**

### **1. Na czym polega wykonywanie obowiązków służbowych w WOT?**

Wykonywanie obowiązków służbowych w WOT zależy przede wszystkim od zajmowanego stanowiska służbowego. Doskonalenie się w realizacji zadań polega na szkoleniu w jednostce wojskowej przez jeden, maksymalnie dwa weekendy w miesiącu w okresie od września do czerwca – średnio 20 dni w roku oraz 9-10 dni w okresie urlopowym. W tym okresie każdy batalion zostanie poddany zintegrowanemu szkoleniu bojowemu, które realizowane będzie w centrach szkolenia na poziomie krajowym.

### **2. Jak długo trwa służba w WOT?**

Służba w WOT trwa od 1 do 6 lat z możliwością przedłużenia.

### **3. Czy służba w WOT wpłynie negatywnie na pracę zawodową lub prowadzoną działalność gospodarczą?**

Służba w WOT nie wpłynie negatywnie na pracę zawodową lub prowadzenie działalności gospodarczej. Każdy pracodawca musi być poinformowany przez żołnierza OT o dniach, w których odbywał będzie TSW pełnioną rotacyjnie. Zgodnie z założeniem większość ćwiczeń prowadzonych będzie w dni wolne od pracy.

**4. Jak wygląda system szkolenia dla cywili bez przeszkolenia, oraz dla osób po służbie przygotowawczej NSR /zasadniczej/ etc. (jakie etapy, wymiar czasowy, zakres materiału)?**

Planuje się, aby docelowo system szkolenia dla cywili bez przeszkolenia był realizowany w dwóch etapach: jako szkolenie podstawowe trwające 16 dni oraz jako szkolenie w ramach pododdziału trwające trzy lata (pierwszy rok – szkolenie indywidualne, drugi rok – szkolenie zgrywające drużynę/pluton, trzeci rok – szkolenie zgrywające kompanię). W tym czasie żołnierz TSW zostanie wyszkolony indywidualnie, specjalistycznie i będzie zdolny do działania w składzie swojego pododdziału.

Żołnierze po odbytych szkoleniach podstawowych będą realizowali szkolenie w ramach pododdziału zgodnie z przyjętym modelem szkolenia w WOT. Szczegółowy zakres materiału zawarty będzie w „Programie szkolenia”.

**5. Czy żołnierz rezerwy w stopniu chorążego będzie odbywał takie samo szkolenie jak szeregowy?**

Oficer czy podoficer rezerwy będzie zajmował stanowisko w strukturze pododdziału WOT, odpowiadające jego specjalności. Nie będzie realizował szkolenia podstawowego, które już odbył. Natomiast będzie się szkolił w ramach pododdziału zgodnie z programem szkolenia. Dla dowódców oraz personelu, którym będzie dowodził i występował jako instruktor, szkolenie będzie miało rozszerzony wymiar czasowy (weekendowe szkolenie zacznie się w piątek) i tematyczny – przygotowuje oficera/podoficera do dowodzenia i szkolenia. Ponadto planowane jest uruchomienie szeroko rozumianego programu „szkolenia na odległość”.

***Kontakt:***

Wojskowa Komenda Uzupełnień w Białymstoku, tel.: 261 398 220 lub 261 398 260, e-mail: [wkubialystok@wp.mli.pl](mailto:wkubialystok@wp.mli.pl);

1. Podlaska Brygada Obrody Terytorialnej, tel.: 261 398 941;

25. Batalion Obrony Terytorialnej, tel.: 261 398 213.